

~~34~~

Kwili

34

Kwili

A 50/24/ 54-6, 46

Ya boboka le ndhlela ke yo kuz' e Bodwe
(~~to~~ Natal), be za u kuz' e maDurwini.
Ba fika seku kon' oWohlo no Mbuyazi,
no Pobana. ^{ka} na bange a ba fika no
Febana.

58/24/54-6, 46

17.4.1916

Story illustrating origin of ill feeling between tribes
Kwili ka Sitsidi, ch. ngolombeni.

uZihlandho wa hlacela kwa Ncamalala
ka kip'isi Mahla. ka si nik' umkono we
sineele. ka kip' uMngwela, wa wafaka
lo mkon' oku ponsa. Si mahla sa yi
funzana kuzala. Ya yi guaza yeza nazo,
ku guazayo' e ya kwa Ncamalala.
Kute kuesasa wa y e kip' uMngwela
wa wa buzisa ku lomkono, wa u leta
ku lo wo bussele, ya funzarisana.
Ya yi guaza ya muke nazo. Ya i tel'
ama b'eni ebomva ^{ka} Mijumbano
(izimfunda ezi soTufela). Ya banjwa
iziribe ze zinyamazana, ze zintambo
kwa ku cupe bon' aba kwa Ncamalala.

(Libona. aba ka Sambele & iziribe ezi cutshos)

Ba banjwa iziribe ke yata. (Ba guaz' amabece
nje. Uma i yi citeko. Ba citek' aba kwa
Ncamalala. Uma ku hlal' umlandu
nje naba kwa Ncamalala. Peli. sa ba
guaza sa ba tel' oTufela)

that is the reason why

Amunze wa kiti uqise ka Dukwini,
uTokozwazo, wafela kwa Ncamalala
nge ndhlela, e yo fun' ukudhla, nga w'
amagqabu lawo. Sam bulal' ngo mlandu
wa kwa Zulu lowo.

Further instance

Sa kewa la, ^(Embo, ngas inkompari) ~~meno~~ ngasi ba ningi,
si hamba ne ntambi. e ya sa si yi pelke-
zile. Ya i gane ngakiti. Sa si yis' pansi

kwandi

kwandi. Sa dabula ngas impuwalanga
kwe mpendhle. Sa fik' emzini ntambama,
a si waz' ekub' o ka bani, ^{sa bon'} indoda
ebonvu. Yati "Ni pumapi na?" Peli "Si
pumi Embo". Yati "Ubo laba a be senze
nje. O bapani bantabami! ~~the~~ umlandu
wa makosi a wu banjwa. Peli. Peli "Sa si
bulala kabi lab' abanteu, ngoba basi
fak' e zitebeni." Sa bon' ukuti ~~ba~~ lab'
abanteu, ba no inlandu, bakulem' indaba
ya pendulo na. Twa sa hamba ke impla

proverb
indaba ya
makosi a e
banjwa
inlandu

↓
not at all Prov.

sa l'eg' ijwe la kona. ~~ka~~ Kasa lala kona.
Kwa ku palake.

Tina, ^{ba s imbo} a si na mlandu nga kubo.

Iziribe tina sa si nga zazi ukute zi
kona. Kwa ku dumelan' impi nje. Abenta
ba be amahobo kuzala, kuzingelw'
izingamazane lezi. ~~ka~~

Edumisa, ubukosi lobu wa butola
ngazingamazane.

See Secwatsha's remark about mandhlekazi
on p. 46 -